

4) Tabakarju se vse usta in gerlo od dima okadé, da so ko dimnik okajene in prežgane; zato pa tudi iz njega smerdí kot kuga. Komu pa dim in smrad tekne k zdravju? Ali se ne vleže na persi? Od tod pridejo tudi velikokrat persne bolezni. 5) Hudemu tabakarju, ki svojo pipo z drobno in kratko cevjo zmiraj na enem kraji v ustih derži, se včasih tudi prisadí, in še raka dobi. 6) Posebno škodljiv je tabak za mlade smerkovce, katerih se še tako rekoč mleko na jeziku derži, pa imajo že fajfo ali smodko v zobéh; in precej v svoji mladosti svoje naj boljše sokove izpljuvajo in ž njimi tudi moč in terdnost svoje natore. Od tod pride, da so vsi skisani in tanki kot žleza, tesnih pers kot grében, rumenega obraza kot il, od tod njih mnoge bolezni na persih. Zadnjič 7) je tabak tudi posebno škodljiv tistim, kateri so ozkih pers in suhega života. — Unih družih škod, ki od tabakarjev na človeško družbo pridejo, — da namreč tabakarji veliko lepega denarja zapravijo, veliko dražega časa zatratijo in velikokrat s fajfo ogenj zatrosijo, da hiše, vasi, tergi in mesta pogoré, — še tukaj razkladati nočem.

Če je pa tabakarija zares tako škodljiva in gerda navada, zakaj se pa čezdalje bolj in bolj razširja, zakaj že kadé sploh fantalini? Napúh jih zapelje, zgled pa jih za seboj vleče. Kakor je napúh slehernega greha začetek, tako je tudi te škodljive navade. Iz napúha, prevzetnosti, ošabnosti, baharije deček začné kaditi, in si misli, kdo vé, kaj da je, če revno fajfo ali smodko v ustih derži. O siromak! ki ne veš, da imaš od napúha okajene možgane in prismojeno pamet; pa si vendar domišljuješ, kako možat si, če imaš fajfo v zobéh! Veliko jih pa tudi zgled družih v to škodljivo navado za seboj potegne. Kako bi bilo mogoče, da bi sin ne kadil, če vedno svojega očeta fajfo trebiti vidi? Kako bi otroci tabakarijo za kaj škodljivega spoznali, če vidijo očitno kaditi tiste, katerih dolžnost je, škodljive navade zmed ljudstva trebiti?!*)

Iz soglasja.

Kakor so odkrite kvinte in oktáve v čveteroglasji zarad praznoglasja zaporedoma postavljati prepovedane, tako pa je tudi prepovedan prestop v veliko sekundo, n. pr.: iz e v dis, iz d v eis, iz e v fis fis i. t. d.

*) Po „stol. Prat.“

Da pa bode to č. gg. bralcem jasno, mislimo si, post., šesto stopnjo od (a mol) s triglasom, kateri je: f, a, c.

Vzemimo omenjeni triglas v vseh legah, in prestopimo v bližnji triglas pete stopnje (a mol) e, gis, h. (Glej zglede 1, 2, 3!) Naravnost se tukaj vidi, da je f v prvem zgledu iz soprana v sopran, v drugem iz alta v alt, in v tretjem zgledu iz tenora zopet v tenor preskočil, kar vzrokuje silno razglasje. Da se pa temu pregrešku v okom pride, treba je povsod pri prvem soglasu terco odvojiti, oktavo pa izpustiti. (Glej zglede 4, 5, 6!)

Ako pa se iz petega soglasa v šestega prestopiti hoče, naj se pa ravno nasproti ravná, t. j., naj se v šestem terca odvoji. To kažejo zglede 4. 5. in 6.; samo da se zadnji soglas prvi, in prvi zadnji igra. Omenel sem pregrešek ta zato, ker se v kompozicijah nahaja mnogo teh napak; pa tudi zato, ker se omenjeni soglasi mnogokrat drugače razkladajo.

Daniel Feigel.

Z g l e d i.

1.

4.

2.

5.

3.

6.